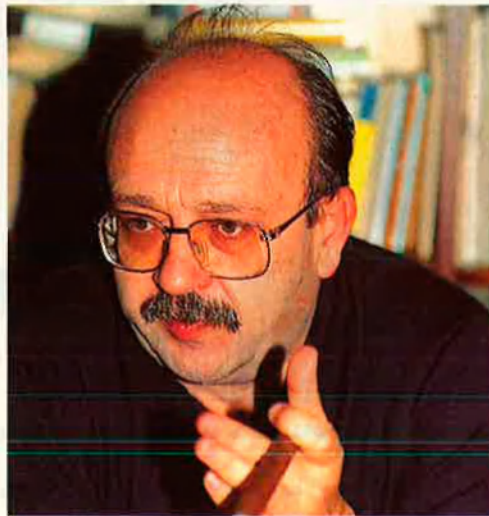

"L'humor mallorquí ben bé mereixeria un estudi antropològic: expressivament, sovint té un punt massa domèstic o de 'patois', però si li trenqueu la closca hi trobareu una certa visió sistemàtica de la vida i, sobretot, del temps. És un humor de caràcter, per a iniciats, difícilment per posar sobre el paper."

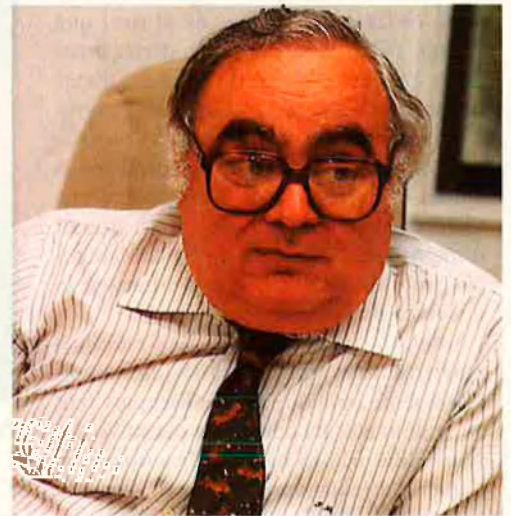
CARME PUÉRTOLAS

Manuel Vázquez Montalbán.

Dilluns, 18. Sospito que si fos amic de José Barrionuevo hauria anat al famós sopar. L'amistat és molt més important que la política i Barrionuevo, d'altra banda, tampoc no és un nazi sentenciat pel tribunal de Nuremberg que quan surt de la presó de Spandau rep l'homenatge sinistre dels supervivents de dues *Panzerdivisionen*.

Dimarts, 19. Posar-se a editar llibres en català és una gosadia èpica però potser encara hi ha una oportunitat per a la imaginació empresarial, de la mateixa manera que faria falta imaginació política per veure de prop el mil·lenni. A l'hivernacle del parc de la Ciutadella la nova editorial Dèria presentava ahir migdia les dues primeres publicacions, dos llibres-entrevista amb Josep Cuní i Vázquez Montalbán. Algun Tarzan de l'intel·lecte queda corprès per la vegetació de l'hivernacle, interpretant-ho tot potser com auguri d'una nova floració de l'edició en català. Competir amb sentit comú és ben possiblement la millor manera d'eixamplar el mercat del llibre en català, sense donar massa aviat per feta una suma zero, la mateixa absurda suma zero que per alguna nova generació fa necessari matar un poeta —ahir Espriu, avui Ferrater— per poder entronitzar-ne un altre. Després de la presentació dels llibres, la tertúlia espontània parla del sopar de Barrionuevo i de la unificació monetària europea. Amb una copa de cava i dues croquetes, la mentalitat crítica reclama una nova classe política, capaç de fer-se entendre i no recórrer amb tanta freqüència a la fumisteria. Enfonsades totes les

La closca de

JOAN CELJA

Josep Melià.

utopies potser podríem arribar a un nou equilibri entre realisme i idealisme per no fer el ximple i a la vegada no perdre del tot el sentit de l'humor.

Dimecres, 20. Passa per Barcelona Josep Melià i liquida amb desimboltura total una platada de peus de porc amb panses i prunes. El pintor Sebastià Ramis li segueix l'exemple, refegint tres vegades de postres. Melià recorda una nit que volfem convertir al suarisme una família de contrabandistes. Penso en la gran memòria de la transició —esplèndida i divertida— que Josep Melià hauria d'escriure. Per un instant, comentem que si els altres comensals ens escoltessin gairebé no ens entendrien: no només per la peculiaritat sovint indesxifrable de l'humor mallorquí sinó també per l'ús mallorquí d'un codi de mitges paraules entre vells amics. L'humor mallorquí ben bé mereixeria un estudi antropològic: expressivament, sovint té un punt massa domèstic o de *patois*, però si li trenqueu la closca hi trobareu una certa visió sistemàtica de la vida i, sobretot, del temps. És un humor de caràcter, per a iniciats, difícilment per posar sobre el paper, llevat d'algunes pàgines costumistes avui oblidades. És un humor sense to social, individualista, estibat d'un peculiar sentit del ridícul i de l'amor propi. Melià marxa carregat de llibres, per passar un bon Nadal davant la mar única d'Aucanada.

Dijous, 21. M'agafa un taxista que porta boina i es queixa del bon temps. Feia temps que no veia per la ciutat un home amb boina.

L'humor mallorquí

ARXIU

Che Guevara.

EFE

Colin Powell.

Abans de veure-la als acudits d'esclafaterrosos, l'havia vista portada per una vella generació, com la de mon pare, potser republicana. Anys després, la boina tornava amb Che Guevara, però ja amb barba, barba d'*enragé*. Quina metamorfosi desventurada després de la boina de Pío Baroja! Ara, a les ciutats, gairebé ningú la porta, ni fa ús del barret, de tanta elegància. De camí cap a casa, imagino amb barret o boina la silueta d'alguns homes públics però cap no m'encaixa. Felipe González, potser sí, però amb gran capell mexicà i dues pistoles d'atrezzo.

Divendres, 22. Bill Clinton i la seva família ja han cantat les cançons nadalenques, però sense saxo. Li deien que només l'economia pot fer guanyar eleccions i ara recupera popularitat fent política exterior, com Felipe González. Fins un cert punt, els republicans nord-americans fan mèrits per no guanyar l'elecció presidencial de 1996. En tot cas i per una vegada més, si Ross Perot fa un tercer partit polític, xuclarà part del vot anti-Clinton que hauria anat als republicans. Fins i tot si no arriba al 19% que ja va tenir, pot donar la victòria a Bill Clinton, l'home de les polítiques "presentistes", a cop d'enquesta. El general Colin Powell diu que no serà candidat i el senador Robert Dole —qui ara ja té l'indispensable suport d'Amato a Nova York— ho vol ser amb un desig tan intens que és de preveure un *fiasco*, com Stendhal en moments de gran apetència amorosa. Queden per definir Phil Gramm o potser també Newt Gingrich, però sobretot falta la visió política

republicana. Un multimilionari de Dallas pot decidir qui cantarà les cançons de Nadal a la Casa Blanca. Ara per ara, Ross Perot diu que ell no serà el candidat del seu nou partit: de tota manera, tant ara com l'any 1992, el gran problema per un president elegit com a candidat d'un nou partit seria la permanent existència d'un Congrés dominat pels dos grans partits. Nadal li somriu a Clinton, com un conte de Dickens, amb un Scrooge que s'ha fet un *lifting* per assemblar-se a Perot.

Valentí Puig